

Statistik och jämförelser
Lina Boberg
lina.boberg@socialstyrelsen.se

Kvalitetsbeskrivning för Statistik om särskilt boende

Bakgrund

Socialstyrelsen får varje år många statistiskfrågor om särskilt boende. För att underlätta för frågeställarna har vi därför samlat svaren på de vanligaste statistikfrågorna om särskilt boende i ett eget faktablad om särskilt boende för äldre.

Med särskilt boende avses här individuellt behovsprövat boende i form av särskilda boendeformer för service och omvårdnad som kommunerna, enligt 5 kap. 5 § socialtjänstlagen (2001:453), SoL, ska inrätta för äldre människor som behöver särskilt stöd. Om en person är 65 år eller äldre och bor i bostad med särskild service enligt kap. 5 § 7 SoL så ingår den också.

Material och metod

Statistiken är hämtad från olika källor och en stor del av materialet har publicerats tidigare.

Registret över socialtjänstinsatser till äldre och personer med funktionsnedsättning

Registret omfattar äldre och personer som har fysisk, psykisk eller intellektuell funktionsnedsättning och som fått biståndsbeslut om kommunal omsorg enligt socialtjänstlagen. Sedan 2013 finns uppgifter om verkställda beslut per den sista dagen i månaden för varje månad samt uppgifter rörande förändringar under månaden.

Till statistiken om särskilt boende har uppgifter om inflyttade på särskilt boende under 2013 använts, övriga uppgifter från registret avser 2015.

Dödsorsaksregistret

Dödsorsaksregistret innehåller samtliga dödsfall som inträffat i Sverige, också de där personen inte var folkbokförd i Sverige vid tidpunkten för dödsfallet, samt dödsorsak för alla avlidna personer som vid tidpunkten för dödsfallet var folkbokförda i Sverige, oavsett om själva dödsfallet inträffade inom eller utom landet.

Till statistiken om särskilt boende har uppgifter om dödsfall från 2013 till 2015 använts.

Registret över insatser inom kommunal hälso- och sjukvård

Registret omfattar alla personer som fått insatser inom den kommunala hälso- och sjukvården i ordinärt boende, på dagverksamhet eller på särskilt boende enligt SoL eller för vuxna enligt LSS.

Till statistiken om särskilt boende har uppgifter från 2015 använts.

Mängdstatistik om vård och omsorg om äldre personer och personer med funktionsnedsättning enligt socialtjänstlagen

Mängdstatistiken omfattar personer med biståndsbeslut om särskilt boende, hemtjänst i ordinärt boende eller korttidsplats. Statistiken går att dela upp på vem som utför för insatserna.

Till statistiken om särskilt boende har en uppgift från 2015 använts.

Undersökningen Vad tycker de äldre om äldreomsorgen?

Undersökningens målpopulation är samtliga personer som fyllt 65 år och bodde permanent på särskilt boende den 31 januari 2016. I undersökningen svarar personerna på frågor om vad de tycker om sitt boende, vad som sker där och hur de trivs.

Till statistiken om särskilt boende har fyra uppgifter från rapporten *Så tycker de äldre om äldreomsorgen 2016* använts.

Enhetsundersökningen om äldreomsorg och kommunal hälso- och sjukvård

Undersökningen består av en enkät som går ut till alla verksamheter geografiskt belägna i kommunen som utför insatser till personer som de har uppföljningsansvar för, 65 år och äldre enligt 4 kap 1 § SoL i permanent särskilt boende enligt 5 kap 5 § SoL. Syftet är att spegla kvalitet och förutsättningar i verksamheterna.

Till statistiken om särskilt boende har sju uppgifter använts.

Rapporten Öppna jämförelser 2015 – Vård och omsorg om äldre – Jämförelser mellan kommuner och län

Rapporten presenterar indikatorbaserade jämförelser redovisade på riks-, läns- och kommunnivå. Rapporten ger en bred bild av vården och omsorgen om äldre och uppgifterna är hämtade från flera källor. Fokus i rapporten ligger på indikatorer som belyser den sammanhållna vården och omsorgen.

Till statistiken om särskilt boende har tre uppgifter använts.

Kvalitet och bortfall

Den statistik som presenteras kommer från flera källor med olika mättingspunkter. Socialstyrelsen har försökt foga samman dessa uppgifter i statistiken om särskilt boende för att underlätta tolkning av de uppgifter som håller tillräckligt hög kvalitet.

Uppgifterna kommer från olika typer av källor (mängdregister, personnummerbaserade register, enkäter till boende på särskilt boende, rapporter och enkäter till verksamheter) och har därför olika typer av kvalitetsbrister.

Uppgifter från de personnummerbaserade registren är av god kvalitet och har genomgått många kontroller. Bortfallet är mycket litet i de tre register som använts.

Den mängdbaserade statistiken är svårare att kontrollera då uppgiftslämnaren fyller i summerade uppgifter. Uppgifterna om särskilt boende bedöms ändå vara av relativt god kvalitet.

Enkätuppgifterna om verksamheterna lämnas av de av ansvariga för verksamheterna. Uppgifterna kvalitetssäkras i en rutin som inkluderar både uppgiftslämnare, kommuner och Socialstyrelsen. Kvalitetssäkring görs både i samband med att enkäterna tas fram och vid beräkningar av resultaten.

Enkäten som gått till privatpersoner hade en svarsfrekvens på 55 procent. En av tre inlämnade enkäter fylldes i av den äldre själv eller med stöd av någon, medan två av tre inlämnade enkäter fylldes i av någon annan.